

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 56/20
V Luxemburgu 7. mája 2020

Rozsudok vo veci C-641/18
LG a i./Rina SpA a Ente Registro Italiano Navale

Rodinní príslušníci obetí a cestujúci, ktorí prežili potopenie lode plávajúcej pod panamskou vlajkou, môžu podať na talianske súdy žalobu o uznanie zodpovednosti proti talianskym spoločnostiam, ktoré uskutočnili klasifikáciu a certifikáciu tejto lode

Tieto spoločnosti sa môžu dovolávať jurisdikčnej imunity len v rozsahu, v akom boli ich činnosti uskutočnené v rámci výkonu verejnej moci panamského štátu

V rozsudku Rina (C-641/18), vyhlásenom 7. mája 2020, Súdny dvor v prvom rade rozhodol, že **žaloba o náhradu škody podaná proti právnickým osobám založeným podľa súkromného práva, ktoré vykonávajú činnosť klasifikácie a certifikácie lodí na účet a na základe poverenia tretieho štátu, spadá pod pojem „občianske a obchodné veci“ v zmysle článku 1 ods. 1 nariadenia č. 44/2001¹ (ďalej len „nariadenie Brusel I“), a teda do pôsobnosti tohto nariadenia, pokiaľ táto činnosť nie je vykonávaná na základe právomocí orgánu verejnej moci v zmysle práva Únie.** V druhom rade uviedol, že zásada medzinárodného obyčajového práva týkajúca sa jurisdikčnej imunity nebráni tomu, aby vnútroštátny súd, na ktorý bola podaná žaloba, vykonával v spore týkajúcom sa tejto žaloby súdnu právomoc stanovenú uvedeným nariadením, ak konštatuje, že dané subjekty nekonali v rámci výkonu právomocí orgánu verejnej moci v zmysle medzinárodného práva.

V roku 2006 sa loď Al Salam Boccaccio'98 plávajúca pod vlajkou Panamskej republiky potopila v Červenom mori, čo si vyžiadalo viac než 1 000 obetí. Pozostalí obetí a cestujúci, ktorí prežili potopenie, podali na Tribunale di Genova (súd v Janove, Taliansko) žalobu proti spoločnostiam Rina SpA a Ente Registro Italiano Navale (ďalej len „spoločnosti Rina“), ktoré uskutočnili činnosti klasifikácie a certifikácie potopenej lode a majú sídlo v Janove. Žalobcovia sa domáhali náhrady majetkovej a nemajetkovej ujmy založenej na zodpovednosti za škodu spoločností Rina, pričom tvrdili, že uvedené činnosti boli príčinou potopenia. Spoločnosti Rina namietali nedostatok právomoci súdu, na ktorý bola podaná žaloba, odvolávajúc sa na zásadu jurisdikčnej imunity, keďže činnosti klasifikácie a certifikácie, ktoré uskutočnili, boli vykonané na základe poverenia Panamskej republiky a v dôsledku toho predstavujú výkon zvrchovaných právomocí poverujúceho štátu. Súd, na ktorý bola podaná žaloba, má pochybnosti, pokiaľ ide o právomoc talianskych súdov, a preto Súdnemu dvoru položil prejudiciálnu otázku.

V prvom rade sa Súdny dvor zaoberal výkladom pojmu „občianske a obchodné veci“ v zmysle článku 1 ods. 1 nariadenia Brusel I s ohľadom na činnosti klasifikácie a certifikácie lodí vykonávané spoločnosťami Rina na základe poverenia a na účet Panamskej republiky s cieľom určiť, či talianske súdy majú právomoc podľa článku 2 ods. 1 tohto nariadenia². Súdny dvor najprv pripomenul, že hoci niektoré spory medzi orgánom verejnej moci a osobou súkromného práva môžu **patriť do pôsobnosti nariadenia Brusel I, pokiaľ sa žaloba týka úkonov uskutočnených mimo rámca výkonu verejnej moci (*iure gestionis*), neplatí to v prípade, ak verejný orgán koná v rámci výkonu verejnej moci (*iure imperii*).** V tejto súvislosti súdny dvor

¹ Nariadenie Rady (ES) z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42). Toto ustanovenie okrem iného stanovuje, že dané nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach.

² Podľa tohto ustanovenia sa osoby s bydliskom na území členského štátu bez ohľadu na ich štátne občianstvo v zásade žalujú na súdoch tohto členského štátu.

konštatoval, že je irelevantné, že niektoré činnosti boli vykonávané na základe poverenia štátu: samotná skutočnosť, že určité právomoci sú delegované aktom verejnej moci, totiž neznamená, že tieto právomoci sa vykonávajú *iure imperii*. To isté platí pre skutočnosť, že predmetné činnosti sa uskutočnili na účet a v záujme Panamskej republiky, keďže konanie na účet štátu neznamená vždy výkon verejnej moci. Okrem toho skutočnosť, že určité činnosti majú verejný účel, sama osebe nepredstavuje dostatočný prvok na to, aby sa tieto činnosti považovali za vykonávané *iure imperii*. Súdny dvor tak zdôraznil, že **na účely určenia, či sa činnosti, o ktoré ide vo veci samej, uskutočnili v rámci výkonu verejnej moci, je relevantným kritériom využitie právomocí, ktoré prekračujú pravidlá uplatniteľné vo vzťahoch medzi jednotlivcami.**

V tejto súvislosti Súdny dvor uviedol, že činnosti klasifikácie a certifikácie vykonávané spoločnosťami Rina spočívali len v preukázaní toho, že skúmaná loď spĺňa požiadavky stanovené uplatniteľnými právnymi predpismi, a v prípade, že ich spĺňa, vo vydaní príslušných osvedčení. Výklad a výber uplatniteľných technických požiadaviek bol vyhradený orgánom Panamskej republiky. Je pravda, že kontrola lode klasifikačnou a certifikačnou spoločnosťou môže prípadne viesť k odobratiu osvedčenia z dôvodu, že táto loď nespĺňa uvedené požiadavky. Takéto odobratie však nevyplýva z rozhodovacej právomoci uvedených spoločností, ktoré konajú v rámci vopred definovaného právneho rámca. Ak po odobratí osvedčenia loď už nie je spôsobilá na plavbu, je to z dôvodu sankcie, ktorá vyplýva zo zákona. V dôsledku toho Súdny dvor dospel k záveru, že **s výhradou overení, ktoré prináleží vykonať vnútroštátnemu súdu, nemožno klasifikačné a certifikačné činnosti vykonávané spoločnosťami Rina považovať za uskutočnené v rámci výkonu právomocí orgánu verejnej moci v zmysle práva Únie.**

V druhom rade Súdny dvor na účely uplatnenia nariadenia Brusel I preskúmal prípadný vplyv výnimky vyplývajúcej zo zásady medzinárodného obyčajového práva týkajúcej sa jurisdikčnej imunity. Súdny dvor uviedol, že už rozhodol, že za súčasného stavu medzinárodnej praxe **nemá jurisdikčná imunita štátov absolútnu povahu**, ale je všeobecne uznaná, ak sa spor týka úkonov uskutočnených *iure imperii* v rámci výkonu zvrchovanej moci štátu. **Možno ju však vylúčiť, ak sa opravný prostriedok týka úkonov, ktoré nepatria do rámca výkonu verejnej moci.** Jurisdikčná imunita subjektov súkromného práva, akými sú spoločnosti Rina, nie je vo všeobecnosti uznaná, pokiaľ ide o úkony klasifikácie a certifikácie lodí, ak tieto úkony neboli uskutočnené *iure imperii* v zmysle medzinárodného práva. Súdny dvor preto dospel k záveru, že uvedená zásada nebráni uplatneniu nariadenia Brusel I v spore, o aký ide vo veci samej, ak súd, ktorému bola vec predložená, konštatuje, že dotknuté subjekty vykonávajúce klasifikáciu a certifikáciu nekonali v rámci výkonu právomocí orgánu verejnej moci v zmysle medzinárodného práva.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499